

Az új vállalatirányítási formákról

Miskolcon országos szeminárium kezdődött az új vállalatirányítási rendszerről, és az üzemi demokráciáról. Az országos tanácskozáson másfél száz ipari és mezőgazdasági vezető vesz részt. A plenáris és szekciós üléseken a tárgyköröket legjobban ismerő neves szakemberek, tudósok tartanak előadásokat, illetve vezetnek vitákat. A vasárnapi plenáris ülés bevezető előadásait Lakatos Ernő, az MSZMP KB agitációs és propagandasztályának vezetője és Sárközy Tamás egyetemi tanár, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem gazdasági-jogi tanszékének vezetője tartotta. Lakatos Ernő a szocialista demokrácia

új vonásairól, a hatalom és a demokrácia összefüggéseiről beszélt. Hangsúlyozta, hogy a szocialista demokrácia fejlesztése, elmélyítése pártunk történelmi programja, amelyet végre kell és végre fogunk hajtani. Hatékony működése elősegíti társadalmi céljaink megvalósítását, ám a demokráciát még vezetőknél és vezetetteknek is tanulniuk kell. Gyakorlásának — mondotta — alapvető feltétele az értelmes, kulturált, megalapozott vita, az őszinte szó, ezzel lehet megszerezni egy-egy hasznos ügy érdekében a tömegek támogatását.

Sárközy Tamás előadásában az új vállalatirányítási rendszerről, annak kihatá-

sairól szólva rámutatott: az intenzív gazdálkodás sikerének egyik kulcsa a szocialista vállalatirányítás kialakítása, ami pedig nem megy márról-holnapra, és sok buktatóval, előre nem látható gondokkal jár. A szervezeti kérdések megoldása rendkívül bonyolult feladat, s a siker érdekében vállalni kell a fokozatossággal járó belső ellentmondásokat.

A szeminárium további részében a többi között megvitatják a törvényességi felügyelet, a foglalkoztatás helyzetét, a vállalatirányítás új tartalmi és formai kérdéseit, a káder- és személyzeti munka korszerűsítésének tennivalóit. (MTI)

Kongresszus előtt

Bizalmiak a cipőgyárban

Bizalmiak. Ők azok, akikkel gondjaikkal először fordulnak a szakszervezeti tagok, sokszor tőlük várják a megoldást is. Nem szabad, hogy szerepük csak a tagdíjak beszedése legyen. Most, a szakszervezeti kongresszusra való készülődés közben ők is beszámoltak az elmúlt öt évben végzett munkáról. Sokan vannak, akiket újjáválasztott a kollektíva, azonban jó néhányan ezekben a hetekben kapják új megbízatásuk első konkrét feladatait. A Minőségi Cipőgyár (Mino) szege-di gyárában egy régi és egy új bizalmival beszélgettem.

*
Juhász Sándorné 1959 óta dolgozik a cipőgyárban. Először 1976-ban választották meg bizalmiának. Csoportjá-

— Okoz ez konfliktusokat?

— Most már jobb a hangulat a szalagok mellett. Magasabbak a keresetek, mint két-három évvel ezelőtt. Aki akar, dolgozhat a vgm-ban is. Elég jól meg vagyunk fizetve, így kevesebb a vita a bérek körül.
— Mik a tervei a következő öt évre?
— Tulajdonképpen csak név évre vannak terveim, mert a következő periódus utolsó évét már nyugdíjban szeretném eltölteni. Addig jó lenne elintézni mindazt, amit a dolgozók kérnek tőlem. Mindent megteszek, ami tőlem telik. Ha már ráam szavaztak, igyekszem a bizalmat megőrizni.

*
Barna János 1960-ban lépett át először a Szilléri sugárúti gyár kapuját. Abban az üzemben dolgozik, ahol a könnyű női cipők alját készítik el. Az idén választották meg először szakszervezeti bizalmiának.

— Elégedett volt eddig azok tevékenységével, akik az ön érdekeit képviselték a szakszervezetben?

— Többé-kevésbé. Míg ipari tanuló és fiatal szakmunkás voltam, nem volt közvetlen kapcsolat a bizalmimmal, később már több mindenről tudtam.

— Véleménye szerint mit kellene ma másképp csinálni a Minóban?

— Nem elegendő a gyár önállósága. Túlságosan is függünk a budapesti központtól. A helyi vezetők munkájával meg vagyunk elégedve, de nincs elegendő mozgásterük, nem határozhatnak minden kérdésben, amikben leginkább ők tudnának dönteni.

— A tervek szerint 1987-től a gyár leányvállalattá alakul át.

— Sokat várunk ettől a változástól. Reméljük, akkor majd jobb lesz az anyagi ellátás, mert most gyakran van gond a mennyiséggel és a minőséggel is. Jó lenne, ha a késztermékek elszállítását is sikerülne zökkenőmentesebbé tenni.

— Mit szeretne a csoportja számára elérni?

— A tagdíj beszedése és más kisebb dolgok nem jelenthetnek gondot. Az előbb említett problémák megoldása után talán kevesebb lesz a fennakadás a termelésben. S nem utolsósorban javul a bérezés. Mi a bérek nagyságában el vagyunk maradván a könnyűiparon belül. Elnézést, hogy a saját

példámat hozom fel! Tizenöt évvel ezelőtt ezer-ezeröttszáz forinttal kerestem kevesebbet, mint most. Nyilvánvaló, hogy még az árkalkul sem tartott lépést a fizetésem.

— Mi a véleménye a szakszervezet szerepéről?

— Szerintem nincs elég hatalom a szakszervezetek kezében. Az érdekvédelmi szervezeteknek nagyobb beleszólása kellene, hogy legyen a termelés minden összetevőjébe.

*
Két bizalmi, két nézőpont, két vélemény. Itt, ott — fontos kérdésekben — egymásnak ellentmondó mondatok is akadnak. Ha ezek a vélemények a vállalati fórumokon is ütköznek, biztosan használnak majd a szakszervezeti munka színvonalának is.

Böle István

Szabadalmaztatott „talicska”

„A találmány 150 centiméter hosszú, 89 centiméter széles, 110 centiméter magas, 14 kilogramm súlyú, egyszerű gép... Gyümölcszedő talicska nevet adtunk neki.”

(Részlet a találmányi leírásból.)

A „csodataligát” meglátván, pillanatnyi bizonytalanságom rögtön eloszlik. Zákányszéken, a Móra utca 15. számú ház gyümölcsfái között ugyanis a feltaláló Tari István édesapja éppen az almát szüreteli, s az eredményre pillantva minden kétségem elfeledem. A talicskán teli ládák tornyosulnak bennük katonák sorakoznak a frissen szedett gyümölcs. A szülőket dicsérik a szerkezetet, enélkül el sem tudják már képzelni a gyümölcszedést — erősítgetik.

De mondja el Tari István maga, hogy mit is tud az általa konstruált szerkezet.

— Hagyományos szedésnél az ütésre, nyomásra érzékeny gyümölcsöt egyik kézzel szedjük, a másikkal oldalunkhoz szorítjuk a ládát — vagy az egyik ember szedi, míg a másik a ládát tartja. Más gyümölcsöknél kosárba, vödörbe vagy egyéb kézi tartályba szedjük a termést, hasonló módszerrel. A megtelt edényeket minden esetben a gyűjtőhelyre — például a sor végére — viszzük. Ez fárasztó munka, és lassú a szedés. A mi talicskánk egyszerre négy gyümölcszedő rekeszt visz magával, melyből egyet az erre a célra külön kiképzett tartóállványra helyezünk. A megfelelő szögben álló tartóállvány a ládát úgy tartja, hogy a gyümölcs ne gurulhasson, ezáltal kizárja az ütődés veszélyét. Mivel mind a két kezünkkel szabadon dolgozhatunk, ezzel lényege-

sen megnevelhetjük a teljesítményt. Mentésülünk a láda tartása és cipelése alól, hiszen a szerkezet egy kézzel van ellátva, amelynek segítségével talicskaszerűen tudjuk a szállítást véghezvinni. Ha ládánk megtelt, akkor ráteszük a következő üres rekeszt, és tovább folytatjuk a szedést. Mikor már kézmagasságig leszedtük a termést, felállunk az állótalpra, amely újabb 40 centiméter magasságig teszi lehetővé teljes biztonsággal a szedés folytatását. Ez a magasság általában elegendő a lugaszzerű és törpefajta, kjs- és nagyüzemi gyümölcsfák betakarításához. Amikor a ládák megteltek, a szerkezetet a gyűjtőhelyre toljuk, ahol a teli ládákat üresre cseréljük.

*
Az ismertetést rögtönzött bemutató követi — már kint a gyümölcsösben. A 25 éves fiatalember a gyakorlatban illusztrálja az elmondottakat. Csak ámulok, hogy milyen egyszerű, de mégis milyen hasznos ez a szerkezet!

— Hogyan jutott eszébe ilyet csinálni?
— Amikor hét évvel ezelőtt nagykorú lettem, apámtól egy hold barackost kaptunk Anti testvéremmel. Alig győztük a szedést. Egyikünk itthon dolgozott, a másik a piacra járt. Elkezdtünk gondolkodni, hogyan lehetne gyorsítani a munkát. Antinak volt az ötlete ez a talicska, de végül mindketten csináltunk egy-egy kísérleti darabot. Amikor aztán összemértük, kiderült, hogy az enyém nagyobb teljesítményre képes. Az elkészült darabot be is mutattuk a Sütkösi Állami Gazdaság egyik ankétján, még 1980-ban — igen nagy sikerrel.

— S azóta?
— Közben katona voltam, ezért csak utána kezdtünk

komolyabban foglalkozni a dologgal. Védelmet kértünk rá, de mivel nekünk kellett bebizonyítani, hogy egyedi, új darabról van szó, csak egy éve kaptuk meg az országos szabadalmat — három testvérem.

— Tudják-e hogy ez milyen jogot biztosít a Tari fiúvéreknek?

— A gyártás joga a miénk, más üzem vagy kisiparos eladásra nem készítheti.

— És önök gyártják is?

— Pont itt a gond! Gyártanánk mi, ha volna rá kereslet, de szélesebb környeken még nem tudtuk bemutatni. Jelenleg csak a szomszédoknak, és ismerősöknek adunk egy-egy darabot kipróbálásra. Nekik meg annyira tetszik, hogy inkább kifizetik, csak övék maradhasson.

— Miért nem keresnek egy patronáló vállalatot?

— Kisebbsorozat — akár naponta egy darabot is — magunk tudnánk készíteni, hisz gépészmérnök bátyámnak Bordányban van erre alkalmas műhelye. A talicska elterjesztésére és nagyobb sorozatú gyártására viszont eddig nem akadt vállalkozó. A Zöldértéknél például kinevették, amikor meglátták a szerkezetet. Pedig alkalmazásával a gyümölcszedés teljesítménye általában száz százalékkal emelkedik, és javul a minőség. Ráadásul kevesebb fizikai munkát igényel. A nagyüzemeknek — ahol kevés az ember egyébként is — pláne megérné néhány ilyen egyszerű kocsi beszerzése...

*
Kocsiba ülünk, s már bordányi tanyáján mutatja a tucatnyi félig kész kocsi. Mellettek egy fura tákolmányra leszek figyelmes.

— Bátyám próbál épp egy marhakörmölő szerkezetet eskabálni, ezt láthatja most itt. Ez ugyanis örök gond, és nemcsak a környéken.

— A Tari testvérek ennyire szeretnek újítani?

Elneveti magát: — Ne csodálkozzon! Ha saját munkáinkról van szó, a paraszt mindig újít...

Vass István

Több Alba fal

Kétszeresére, évi félmillió négyzetméterre növelte Alba falgyártó kapacitását a székesfehérvári Alba Regia Állami Építőipari Vállalat. Két gépen, két műszakban készíti már a belső falazásra, hőszigetelésre, tűzvédelemre, tetőtér-beépítésre alkalmas válaszfalakat. A kapacitásnövelő beruházást a termék iránt megnövekedett piaci kereslet tette szükségessé és lehetségessé,

a lapokat ugyanis már nemcsak a hazai építkezéseken, hanem külföldön is használják. Eddig ötvenezer négyzetméternyit exportált belőle a gyártó vállalat Ausztriába.

A praktikus, viszonylag olcsó építőanyag népszerűségének az a titka, hogy termelékenyen, alacsony élőmunka-ráfordítással lehet vele dolgozni, nem igényel ugyanis vakolást,

Dél-alföldi diákszeminarium

Tavasszal már volt ilyen, most tehát másodszor rendezik meg a Dél-alföldi regionális diákszeminariumot Szegeden. A ma, hétfőn kezdődő, kétnapos konferenciára Bács, Békés és Csongrád megye felsőoktatási intézményeinek közművelődéssel foglalkozó szakembereit és hallgatóit hívták meg. Az lesz a feladatuk, hogy előkészítsék az 1986-os egyetemi-főiskolai kulturális napok eseményeit, a jövő évi számbéki felsőoktatási nyári egyetem programját, valamint megbeszéljék a KISZ-

szervezetek és a felsőoktatási közművelődés aktualitáisait, a téli népművelési gyakorlatok helyzetét és fejlesztési lehetőségeit.

A szeminarium a JATE pártbizottság Dugonics téri tanácskozó termében zajlik. Kedden délután „Fórum”-mal zárul, amelyen a KISZ KB, a Népművelési Intézet és a megyei KISZ-bizottságok képviselői válaszolnak kérdésekre. A központi téma: a felsőoktatási közművelődés anyagi és erkölcsi támogatása, fejlesztése.

Környezetkímélő növényvédelem

A hatékony mezőgazdasági termelés velejárója a növényvédő szerek alkalmazása. Nem mindegy azonban, hogy a kemikáliákból — amelyek általában mérgező anyagok — milyen mennyiséget használnak fel. A túlzott mértékű adagolás, a szakszerűtlen felhasználás nemcsak pazarlás, hanem károsíthatja a környezetet. Erre már volt példa. Keserű tapasztalat 1971-ben, amikor a szentesi zöldségtermelő tájörzetben 7 tisznek sok millió forintos termelési kiesést okoztak az öntözővízbe került gyomirtószermaradványok.

Csongrádban az utóbbi évtizedben környezetkímélő, úgynevezett „programozott védekezést” alkalmaznak. Ez azt jelenti, hogy a gazda-

ságok zömében akkor használják a növényvédő szereket, amikor azokra valóban szükség van, s legjobban fejti ki hatásukat. A gazdaságok ugyanis a megyei hatáskörű Hódmezővásárhelyi Növényvédelmi és Agro-kémiai Állomástól idejében megkapják az előrejelzést a különböző kártevők megjelenésének pontos időpontjáról.

Az állomás felmérése szerint Csongrád megye nagyüzemi gazdaságai 1977-ben használtak fel a legtöbb hektáronként több mint 7 kiló hatóanyagot, ami azóta fokozatosan 4 kilóra csökkent. Ez optimális mennyiségnek mondható, ami a szakszerű védekezés eredménye.

Igy állítólág jóval könnyebb és egyszerűbb...